

404 PAGE NOT FOUND

Alle kennis van de wereld is slechts één vingervlik van ons verwijderd. Waar we twee decennia geleden nog een uitgebreide encyclopedie moesten leren hanteren, fysiek naar bestofte bibliotheken gaan en soms zelfs met boot en vliegtuig de helft van de wereld doorkruisen, kunnen we nu simpelweg een klein mobiel zwart kastje uit onze broekzak toveren om te vinden wat we zoeken.

Bekijk dit eens door de ogen van een Centraal Aziatische jager-verzamelaar uit het jaar nul of een middeleeuwse Franse lijfeigene: voor hen zou dit wellicht eerder magie, Goddelijke interventie of zwarte kunsten zijn. Voor ons is het doodnormaal. We zijn opgegroeid in tijden waar technologie reuzensprongen maakt. We leven allemaal met het besef dat wat vandaag hip en modern is, morgen verouderd is.

Ondanks het bijzondere feit dat alle informatie van de wereld zo snel en gemakkelijk toegankelijk is, zijn er hiaten. Af en toe botsen we op de beperkingen van onze kennis, de limieten van de gecatalogiseerde wijsheid. Een zoekterm levert dan veelal volgende boodschap: '404 - Page not Found'. Het is bijna ondenkbaar dat in deze tijden er blinde vlekken zitten in onze kennis. En toch is het zo.

De boodschap '404 - Page not Found' doet twee dingen: ze morrelt aan het besef dat we nog steeds mensen zijn (en géén Goden), en ze maakt zichtbaar wat onzichtbaar was: namelijk het onthullen van een gat in onze kennis. Maar het enige dat de boodschap doet is het probleem benoemen. We weten dan wel dat de pagina niet gevonden is, maar een antwoord op onze vraag blijft achterwege.

Deze tentoonstelling start op het eindpunt dat '404 - Page not Found' is. Deze expo beantwoordt uiteraard geen individuele vragen en lost al helemaal geen mysteries op, maar probeert wel onze opvattingen over bekend en onbekend te herdefiniëren. Want wetenschap en kunst zijn nauwer verbonden dan je denkt. Beide proberen al eeuwen om de wereld te analyseren, te begrijpen en te verklaren. Het zijn de vehikels van kennisverruiming.

Maar alle twee botsen ze op dezelfde grenzen, dezelfde '404 - Page not Found', want we weten dat we niet alles weten. In het niet weten, schuilt het mysterie. Het mysterie is benoembaar en zelfs begrijpbaar, maar tegelijkertijd ook ongrijpbaar en onverklaarbaar. Het openbaart zich nooit. En als het dat toch doet, verdwijnt het.

Al deze aspecten onthullen een nieuw uniek deel. Ze zijn met elkaar verbonden als in een unieke dans. We nodigen u als bezoeker dan ook uit om deze dans aan te gaan. 24 kunstwerken en 21 wetenschapsobjecten prikkelen rede en zintuigen. Het is aan u om te bepalen waar het bekende eindigt, het onbekende begint en het mysterie zich toont.

Info over alle kunstwerken, wetenschapsobjecten en kunstenaars vindt u op www.kunstenhuis.be

KUNSTENHUIS
4.10.2020 - 29.11.2020
TENTOONSTELLING OP DE GRENS
TUSSEN KUNST EN WETENSCHAP

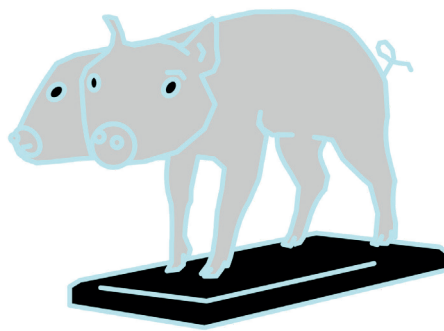
V.U. Frank Merckx in opdracht van De Stad Harelbeke

OBJECTS OF ART AND SCIENCE

'The foreign spider through the window'
Eleni Papadopoulou (*1992, GR)

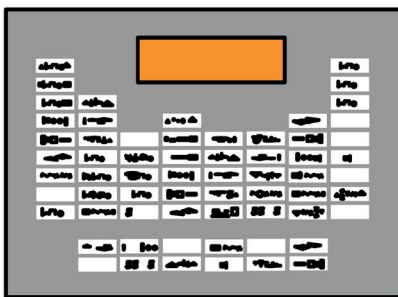
Installatie, 2020
50,0 x 40,0 x 3,5 cm
Textiel, textienvulling, vilt, draad

Siamese tweeling big
MUMO, GUM, Collectie Morfologie

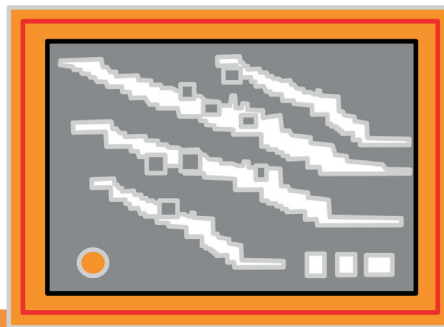
Opgezet preparaat van een Siamese tweeling bij het varken. De varkentjes zijn biggetjes, amper volgroeid. Hun formaat doet ons twijfelen. Zijn het dwergvarkens? Of genetische gemanipuleerde wezens? Het besef dat fouten de basis vormen voor evolutie is een mes dat aan twee zijden snijdt: enerzijds is het ontzuiterender om te realiseren dat ook de natuur fouten maakt, anderzijds is het maken van fouten niet alleen iets 'mooi' en 'fragiel' maar tegelijkertijd ook scherp: de fout is de motor van de vooruitgang. Misschien zeggen deze gemoride biggetjes wél meer over onze maatschappij dan op het eerste zicht gedacht.

En net dit besef ligt aan de basis van het werk van Eleni Papadopoulou. Haar zachte genaaide roze kussen doet bijna dromen. De harde groene spinachtige vorm lijkt even daual als het weekoppige varken. 'The foreign spider through the window' is de titel van dit bijzondere sculptuur. Geborduurd op het kussen staat in blauwe drukletters het opschrift 'xenology is a mixture of science-fiction and formal logic' – xenologie is de wetenschappelijke studie van buitenaards leven. We kijken naar mogelijks buitenaards leven met een 'gekende' blik. Het is haast onmogelijk om het ondenkbare te bedenken. Papadopoulou's werk is een topstuk van de tentoonstelling. Het omschrijft op een pedische wijze de principe van de 'unknown unknowns'. 'There are things we don't know we don't know – Er zijn zaken waarvan we niet weten dat we ze niet weten.

'Periodic Table of Elementaries 2020'
Annelys Devet (*1974, NL)

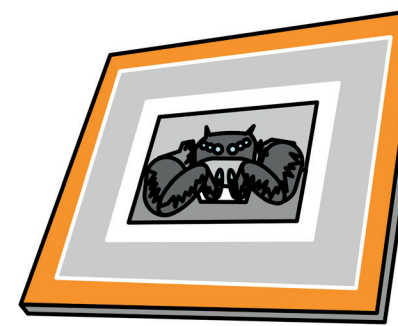
A2 Print, 2020
Print op gerecycled papier

Wandplaat "Chart of Nuclides"
GWET, GUM, Collectie Geschiedenis van de wetenschappen

Een atoom is het kleinste deeltje dat nog alle eigenschappen van een stof vertoont, maar is op zich samengesteld uit kleinere deeltjes zoals protonen, neutronen en elektronen. Atoemen vormen met andere woorden de kleinste bouwstenen van elk chemisch element. Alle atomen van een gegeven element hebben hetzelfde aantal protonen, maar het aantal neutronen in de atoomkern kan variëren. Atoemen van een bepaald element met een verschillend aantal neutronen noemt men isotopen van elkaar. Een atoom met een bepaald aantal protonen en neutronen wordt een nucleide genoemd. Er bestaan ca. 275 stabiele nucleiden, evenals ca. 2200 radioactieve nucleiden die vervallen naar stabielere nucleiden. Deze wandkaart uit 1970 toont alle toen gekende nucleiden.

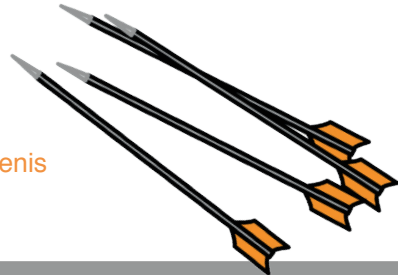
Annelys Devet is een kunstenaar en vormgeefster. Voor de tentoonstelling 404 – Page Not Found creëde Devet een nieuwe versie van haar Periodic Table of Elementaries. Ze probeert, net zoals een wetenschappelijke lab de elementen en bouwstenen wil samenvatten, alle fundamentele onderdelen van een maatschappij vatten. Ze kiest voor dezelfde vormgeving als die van een periodeke kaart en flirt als dusdanig met de emotionele lading van op zich neutrale termen.

'Jumping Spider'
Arne Wastyn (*1993, BE)

Zeefdruk, 2017
CMYK zeefdruk op papier, ingekaderd
1/9

Curare pijlen
GWET, GUM, Collectie Geschiedenis van de wetenschappen

Curare is een verzamelnaam voor verschillende soorten gif uit plantenextracten waarin pijltjes worden gedoopt. Ze worden als jachtinstrument gebruikt door sommige Zuid-Amerikaanse Indianenstammen. Het actieve bestanddeel van het gif bezet de receptoren van skeletspieren waardoor deze niet meer kunnen geprikkeld worden. Het resultaat is geen samentrekking, maar ontspanning van de lichaamspijlen: maw een aangeschoten dier veramt. Uiteindelijk kan door verlamming van de ademhalingspijlen verstikingsdood optreden. Deze set pijlen is afkomstig van de dienst forensische geneeskunde (UGent) waar ze hoogst waarschijnlijk werden gebruikt voor didactische doeleinden.

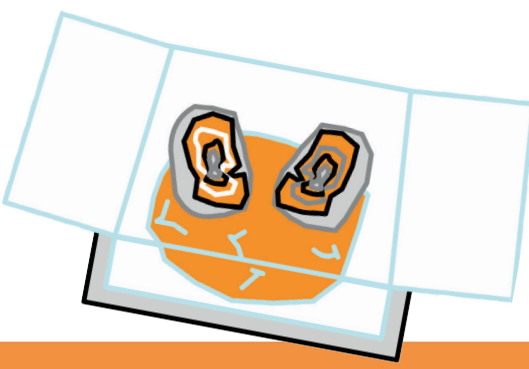
Ondanks hun didactische doel herbergen ze een potentiële intrinsieke daad van geweld. De pijl is een veelvuldig gebruikt item in het jonge oeuvre van kunstenaar Arne Wastyn. Vanuit zijn basis als vormgever onderzocht Wastyn de afgelopen jaren de link tussen natuur en geweld. Hij creëerde een moderne verzameling huis-tuin-en-keuken-wapens, en linkte agressie / geweld voornamelijk met de fauna wereld. Tijdens 404 – Page Not Found varieert Wastyn op het thema gif. Hij reproduceert 'Origine Du Monde' van Courbet d.m.v. een gifsip en verbindt de Freudiaanse principes van angst, dood en seksualiteit.

(zonder titel)
Athar Jaber (*1982, IT)

Sculptuur, 2018
28,0 x 15,0 x 15,0 cm (3 x)
Cararammer, rode wijn, honing, olie, glazen bokaal

Bezoar
GWET, GUM, Collectie Geschiedenis van de wetenschappen

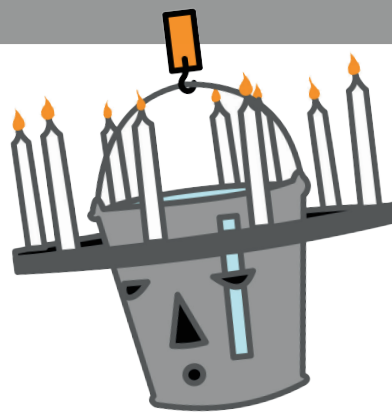

Een bezoar of enteroliet is een massa, al dan niet verstand, materiaal aanwezig in het maagdarmselsel van dieren. Deze in het bijzonder werd teruggevonden bij een Pyrenese gems (Rupicapra rupicapra) en werd verzameld door dr. Henri Van Heurck. Een bezoar ontstaat door het herhaaldelijk en frequent inslikken van onverteerbaar of moeilijk verteerbaar materiaal, vaak haar. Waarna laagjes maagafzetting zich rond de onverteerbare substantie wikkelen. De aanwezigheid van een bezoar is vaak symptomeloos tenzij die obstructie veroorzaakt. Vroeger werden geneeskrachtige eigenschappen aan bezoaren toegeschreven.

De bezoar lijkt bijna mythisch. Het is een absurd object. Het is een object van geduld. Bijna als een omgekeerde parel. De link met de drie potten van kunstenaar Athar Jaber is direct. Jaber is beeldhouwer. Het wegkappen van steen is een daad van geweld. Het is het tegengestelde van de bezoar, die laag per laag is opgebouwd. Tijdens de ontwikkeling van Jaber's praktijk hield de kunstenaar marmergrijs bij. Deze kleine steentjes stak hij in potten. Per pot goot Jaber een vloeistof bij de stenen: olie, honing en rode wijn. Intrinsiek wilde de kunstenaar testen of hij de stenen kon kluieren. Maar tijdens het wachten op verkleuring ontwikkelde zich een ander bewustzijn: het zijn objecten van verering geworden. Ze zijn zwaar en lag. Ze veranderen inwendig. De vloeistoffen zijn die uit de religieuze geschriften. Het zuur van de wijn lost langzaam het kalk van het marmer op. De honing versuikert. De olie wordt dikker.

Chiwara (Ci Wara, of Tyi Wara) opzetmasker van de Bamana uit Mali met een antilope op een aardvarken. De Bamana, kennen de mythisch Ci Wara, een goddelijk wezen dat half sterfelijk is en half dier. Het wezen introduceerde de landbouw bij de Bamana. Onder leiding van Ci Wara leerde men eerst het land te bewerken en werden de Bamana welvarende en bekwame boeren. Ook nu nog is de meerderheid van de Bamana zelfvoorzienende boer. Deze hoofdfiguren zijn gemaakt om dat oorspronkelijke mythische wezen te eren. Ci Wara hoofdfiguren combineren eigenschappen van dieren die belangrijk zijn binnen de Bamana-cultuur, zoals de antilope, het aardvarken of het gepantserde schubdier.

De Chiwara werd samen geplaatst met Parts of the Big Chandelier van Dirk Zoete. Dirk, een kunstenaar die in het verleden vaak werkte met stro, hooi en dierlijke uitwerpselen is gefascineerd door identiteit. Vanuit een persoonlijke narrativiteit onderzoekt hij de link tussen mens en natuur. Hij maakt schoneisel uit brood, foto's die doen denken aan Muybridge's fotografisch onderzoek en ook maskers. In 2019 creëde Zoete een gigantische mobiele uit ingeslepen metalen emmers. Iedere emmer verliest zijn dragende functie. De inslijpingen zijn gezichten, zielen van de aarde. Ze hebben kronen van kaarsen. Zoete flirt met mythologie en vruchtbaarheidstitelen. Hij speelt het spel der elementen: water, aarde, vuur en lucht.

'Parts of the Big Chandelier'
Dirk Zoete (*1969, BE)

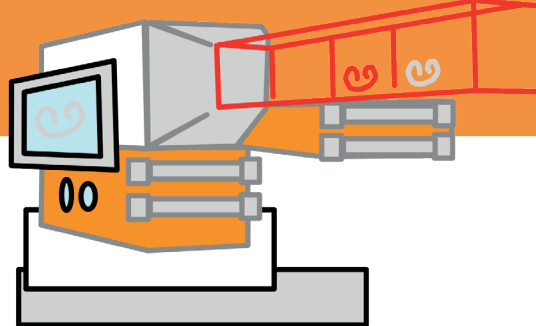
Installatie, 2020
Metalen emmers, metaalbeslag, kaarsen

Chiwara
GWET, GUM, Collectie Etnografie

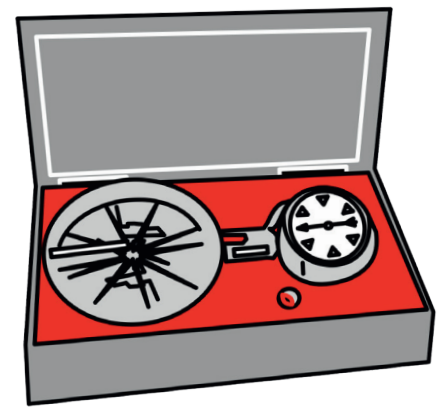
De windsnelheidsmeter laat toe de gemiddelde windsnelheid te bepalen. Wanneer je dit meettoestel omhoog houdt in de richting van de wind, gaan de vinnen in de houder onderaan draaien. Een schroefstelsel brengt de beweging van de vinnen over op de meterteller bovenaan. Deze teller toont het aantal meters afgelegd door de wind. Ondertussen wordt de tijd bijgehouden (sommige toestellen zijn ook uitgerust met een secondeteller) want om de gemiddelde windsnelheid te bepalen (door middel van een formule) moet de tijdsduur gekend zijn.

Deze snelheidsmeter is bijna functioneel in relatie tot het werk van Haseeb Ahmed. Ahmed die probeert om de wind een gezicht te geven creëerde in een interactieve installatie die reageert op menselijke aanwezigheid. Via een sensor wordt opgemerkt wanneer er beweging is. Een laser activeert een systeem waarbij Dragon Fluid omgezet wordt in rook. Via een periodameter-driehoekje worden vortexen in de wind gemaakt – dit zijn de ogen, én een draaiende golf – dit is de mond. Ahmed dwingt de onzichtbare wind zich over te geven en tijdelijk een menselijk gelaat aan te nemen.

'Wind Avatar'
Haseeb Ahmed (*1985, USA)

Installatie, 2019
155,0 x 65,0 x 170,5 cm
Lichttunnel, laser, 3D-prints, plastics, hout, flightcase, roommachine, computer
1/3

Windsnelheidsmeter
GWET, GUM, Collectie Geschiedenis van de wetenschappen

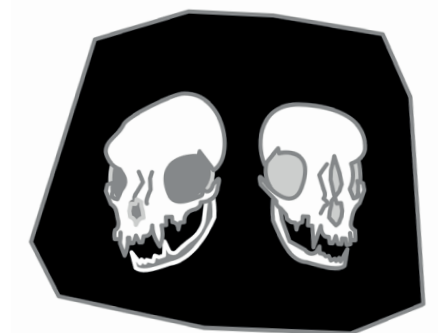
Deze schedels behoren toe aan chihuahua's, het kleinste en ook één van de populairste hondenrassen. Hondenrassen worden gekoft of geselecteerd naar eigenschappen die de mens aantrekkelijk of voordelig vindt. Zoals deze chihuahua's bij wie in het volwassen stadium nog steeds juveniele kenmerken terug te vinden zijn (neotenie). De hond blijft er misschien langer als een puppy uitzien, maar het brengt ook mogelijks gezondheidsproblemen met zich mee zoals een gebrek aan ruimte in de mondholte voor de tanden en een blijvende openstaande fontanel.

Indre Svirplyte maakte uniek voor 404 een nieuw werk. Ze raakt hierbijde dualiteit aan. Ze speelt met twee principes: leven – dood, licht – donker, etc. Daarom is haar werk sommier zwel – licht, zwart – wit. In Mother of Ants herwerkt ze herkenbare symbolen tot een eigen scheppingsverhaal. Ze onderzoekt het concept angst en puurt – door te kijken naar geschiedenis en religie – een eigentijds interpretatie uit. Haar centrale wezen is een supermonster, een knuffelbaar gedrocht, een illusie uit dromen. Net zoals de chihuahua. Deze cros-bred is de ultieme hond in verval. Een te klein lichaam met een te groot hoofd, ontgaan van diens functionaliteit – overgeleverd aan denkbeelden.

'Mother of Ants'
Indre Svirplyte (*1992, LT)

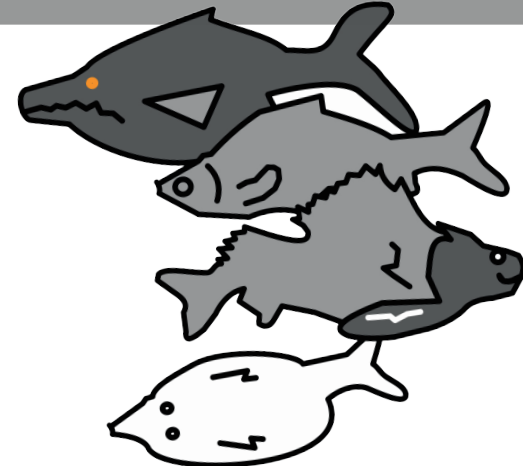
Kleed, 2020
93,0 x 75,0 x 3,5 cm
Wol, textiellijn

Schedels Chihuahua
MuMo, GUM, Collectie Morfologie

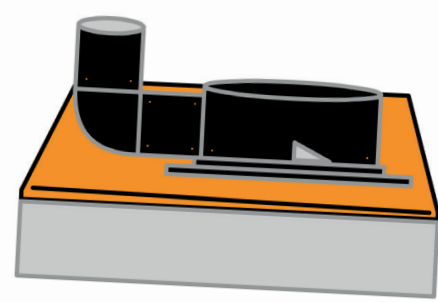
De Chinese wonhandkrab is een zoetwaterkrab die via balastwater van internationale scheepvaart als exoot in Europese rivieren terecht is gekomen. Het zijn hoofdzakelijk bodembewoners. Ze kennen hier geen natuurlijke vijanden waardoor hun aantallen ondertussen een aanzienlijke impact op lokale flora en fauna hebben. Daarom werden door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de Universiteit Antwerpen (UA) deze soort specifieke vallen ontworpen die enkel deze krabbensoort vangt en zo andere flora niet verstoort. De afgelopen 2 jaar werden in Grobbendonk zo meer dan een miljoen krabben gevangen.

Deze val is een prototype op schaal. Het is een niet functioneel object. Het wordt verbonden met het werk van Karel Verhoeven. Karel bekijkt welke visen er in onze geurbaniseerde waterlopen leven. Zijn deze visen anders dan 45 of 90 jaar geleden? Welke soorten horen hier thuis en welke niet? Vanuit dit onderzoek besloot de kunstenaar om de gevonden visen accuraat na te gaan boetsen. Hiervoor gebruikt Verhoeven witte natuurklei. De sculpturen worden niet afgebakken. Ze blijven uit pure klei bestaan. Na afloop van de tentoonstelling worden ze in de Leie, net om de hoek van de expo 404 – Page Not Found, te water gelaten. Binnen de 10u lossen de sculpturen op en transformeren zo in natuurslib – dé perfecte omgeving voor de wolhandkrab.

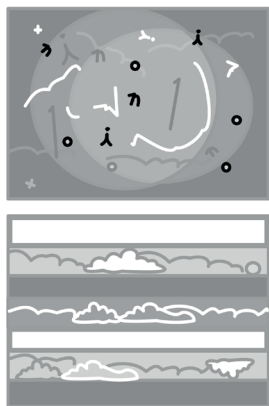

'Caught Fish, City Fish 2020'
Karel Verhoeven (*1982, BE)

Sculptuur, 2020
Variabel
Ongebakken witte klei

Wolhandkrabval
Prototype - Privé collectie

(zonder titel)
Liesbeth Vanheeuverswijn (*1989, BE)

Tekeningen, 2020
30,0 x 40,0 x 2,0 cm
Grafiet op papier, verlijmd op aluminium

Meteoriet
GUM, Collectie Geologie

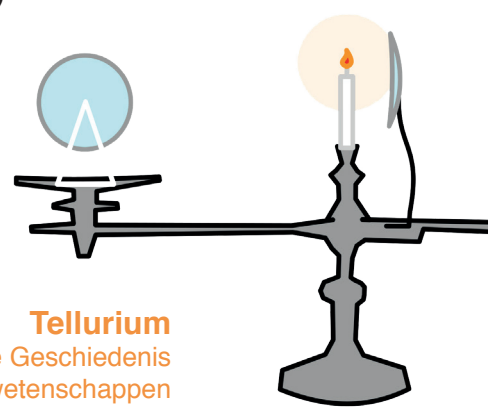
De meteoriet die op 13 april 1896 omstreeks 8 uur 's ochtends neerkwam nabij Leaves (Namen) had bijna een dode op zijn geweten. De steanmeteoriet (chondriet, subtype L6) scheerde rakelings langs het hoofd van de zoon van een plaatselijke landbouwer waarna het object zich in de grond boorde en een kleine krater vormde. Getuigen van de inslag zagen de meteoriet niet, maar maakten wel melding van een luide knal voor de inslag van het object. Opvallend aan deze meteoriet was de vorm, namelijk 8 op 20 centimeter. In het totaal is er zo'n 2 kilogram bewaard gebleven waarvan 727 gram in het natuurhistorisch museum in Brussel.

Liesbeth Vanheeuverswijn is een kunstenaar die zich laat inspireren door oude boeken over planten én astrofysica. Zonder technisch in de verschillende theorieën te duiken bladert ze door de boeken. Ze structureert haar gedachten en probeert in grijstonen impressies van afbeeldingen en schema's weer te geven in abstracte tekeningen die bol staan van de details en anekdotes. Hierbij is ze zich op wonderlijke wijze bewust van een zeker technisch tekenkundig meter in combinatie met een naïeve blik op het hergebruik van symbolen en wetenschappelijke afkortingen. Ze is biologeerd door meteorieten.

'Akhenaton'
Nina de Vroome (*1989, NL)

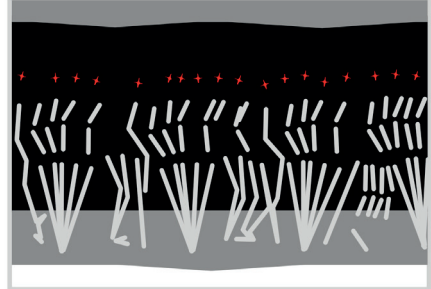
Ingekaderde collage, 2015
Papier, lijn, ingekaderd

Tellurium
GWET, GUM, Collectie Geschiedenis van de wetenschappen

Een tellurium is een instrument om te demonstreren hoe de aardrotatie rondom haar eigen as en rondom de zon dag en nacht veroorzaakt, evenals de verschillende seizoenen. In dit exemplaar wordt de zon vervangen door een brandende kaars, waarachter een holle spiegel is geplaatst. Op de plaat, aangebracht onder de wereldbol, staat de dierenriem afgebeeld en worden de verschillende maanden en seizoenen aangeduid. Op basis van de geografische voorstelling op de wereldbol wordt dit instrument gedateerd tussen 1894 en 1905.

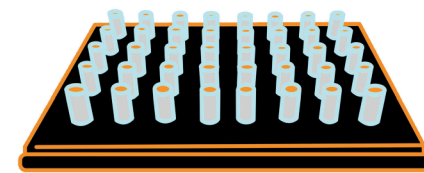
Nina de Vroome is een Nederlandse kunstenaar. Ze is videograaf en maakt films. Daarnaast verdiept ze zich in wetenschappelijke boeken. Hieruit puurt ze beelden. Deze verzamelt ze. Uiteindelijk worden ze verwerkt tot collages. 'Akhenaton' bestaat uit 2 beelden: een foto van het maanoppervlak en een stèle waarop Amenhotep of Akhenaton te zien is – samen met zijn vrouw en zijn zoon de veel bekendere Toetanchamon. Ze verbindt als het ware de zon (bovenaan in de collage) met de maan; Yin en Yang. De Vroome werkt intuïtief. Ze werkt vanuit een zoeken naar onzichtbare verbinding.

'Walking with a cane'
Phelim Hoey (*1984, NL)

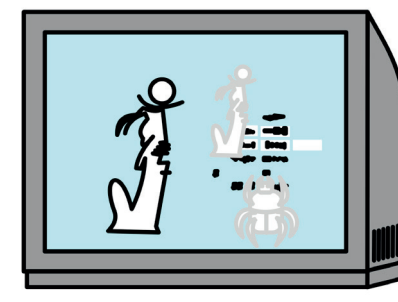
Ingekaderde foto, 2018
53,5 x 63,0 x 2,5 cm (print: 49,0 cm x 32,5 cm)
C-print op zwaar papier, kersenhouten kader

Aesthesiomete
GUM, Collectie Geschiedenis van de geneeskunde

Jules Van Biervliet (1859-1945) is de eerste hoogleraar psychologie aan de Gentse universiteit. In 1891 richtte hij in Gent het Laboratorium voor Experimentele Psychologie op, in een tijd waarin de psychologie loskomt van de filosofie en 'wetenschappelijk' is. De aesthesiomete is ontworpen voor het meten van de gevoeligheid van de huid voor tast, druk en pijnprikkels. Op een schaal leest men de kracht af, noodzakelijk om de druk van een punt te voelen, of men bepaalt de kleinste mogelijke afstand waarop men twee punten onderscheidt van een enkel punt.

Het werk van fotograaf Phelim Hoey is direct. De kunstenaar ontdekte aan de start van zijn artistieke studies dat hij MS heeft. Sindsdien probeert Hoey zijn ziekte te documenteren. Hij doorbreekt daarbij de analyse en de persoonlijke anecdotiek. Hij wil dieper graven. Hoey probeert centraal in zijn werk het concept van 'pijn' te plaatsen. Wat is pijn? En waarom is het zo ongrijpbaar? Hoe vertalen we pijn – mathematische principes, schaalverdelingen en metaforen lijken te kort te schieten. Hoey schrijft zich met zijn werk in, in een visuele beeldtaal die doet denken aan academische studiefotografie van eind twintigste eeuw.

'Requiem for the northern hemisphere'
Myrthe van der Mark (*1989, NL)

Video / Tekeningen, 2020
Variabel
Selectie van potloodtekeningen en video
1/3

**Bronzen ex-voto van de Egyptische
dodengod Osiris (200-700 v.o.j.)**
AMUG, GUM, Collectie Archeologie

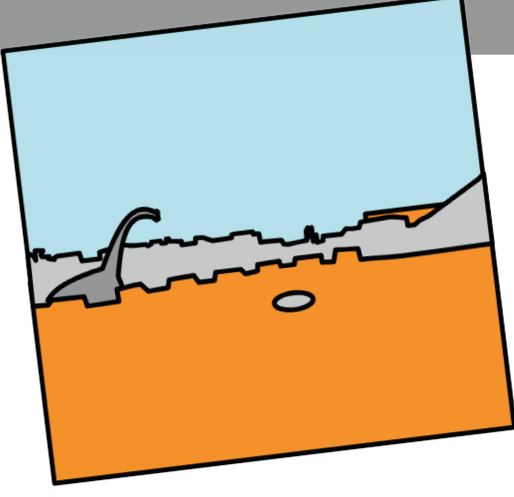

Osiris is de belangrijkste dodengod van de oude Egyptenaren en beloofde een hergeboorte in het Hiernamaals. Daarom wordt hij steevast als een mummie in een lijkwade voorgesteld. Hij is meteen ook de koning van het Dodenrijk. Dit is de reden waarom hij als een farao met zijn typische attributen staat afgebeeld: de kegelvormige witte kroon met zijdelings struisvogelpluimen, de uraeusslang, de kunstbaard en de op de borst gehouden scepter en dorsvleugel. In de late fenetische tijd (tussen 700 en 300 v.Chr.) was er een zeer populaire cultus rond zijn figuur in de Nijldelta. Toen ontstond de gewoonte om bronzen beeldjes aan hem te wijden. Dergelijk beeldjes zijn met honderden tegelijk in rituele putten rondom de tempels teruggevonden.

Myrthe Van der Mark is een autonoom kunstenaar actief op de grens tussen beeldende kunst en performance. Ze is gebiologeerd door oude rituelen en verklarmingsmechanismes – zowel narratieve, wetenschappelijke als religieuze. Voor haar komen deze drie wijzen van verklaren samen in de Egyptische cultuur, met als summum Het Doodenboek. Dit boek, wat eigenlijk niet meer is dan een losse verzameling van teksten, handelingen, rituelen en tekeningen, was 2500 lang actief in het Oude Egypte. Er bestaan talloze variaties op. Van der Mark besliste om het boek in zichzelf op te nemen en bij wijze van tekenkundig ritueel delen van het boek blind te tekenen. Ze geeft enkel weer wat haar onderbewustzijn lijkt mee te nemen. De video van de ritmisch voorbijscietende tekeningen heeft iets waarheidsgetrouw en uniek. Het lijken bijna autonome Egyptische tekeningen. Zodoende werkt Van der Mark met haar eigen dood – en wederopstanding maar flirt ze tegelijkertijd met auteurschap en autonomie.

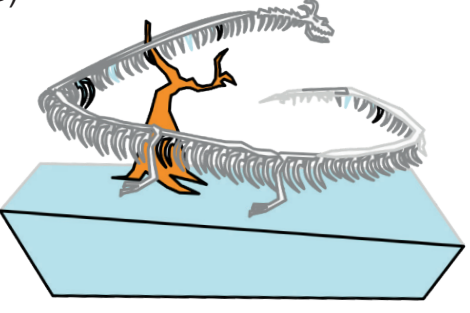
Dit is een in-eigen-collectie, een uniek stuk dat zelden aan de buitenwereld getoond wordt. Dit samengesteld drakenskelet werkt in op onze diepste angsten voor droomwezens, het onbekende, de kinderlijke schrik van monsters... Dominiek Verscheide maakte zijn levenswerk van een onderzoek waarin hij o.a. botten van slangen, een haan, een kalkoen en konijn heeft proberen te verwerken tot één monsterlijk wezen. Hier werd dezelfde techniek toegepast als in de 19e eeuw, toen lokale paleontologen probeerden de raadselachtige botten van dinosauriërs in elkaar te puzzelen.

Dit magistrale sculptuur is bijna een letterlijke vertaling van de intentie van kunstenaar Pablo Castilla Heridia. Pablo is gefascineerd door de idee van utopie. En deelt als dusdanig de maatschappij op in utopische delen en niet utopische delen. De dagdagelijkse wereld is niet utopisch. Maar het vakantieoord is dit wel. Het vakantieoord is afgeschermd van problemen. Het is een wereld van geluk en overvloed. Castilla puzzelt stevastig met het element 'tijd'. Tijd is een sterk concept. De ongrijpbaarheid van de utopie wordt afgebeeld door foto's van Spaanse amusementsparken en steden in verval. Castilla photoshopped vervolgens uitgestorven wezens – van zoogdieren tot dino's in zijn lege en verlaten werelden. Alsof twee tijdslossen elkaar kort aanraken.

United (from the series “Syden: a moment of being”)
Pablo Castilla Heridia (*1980, ES)

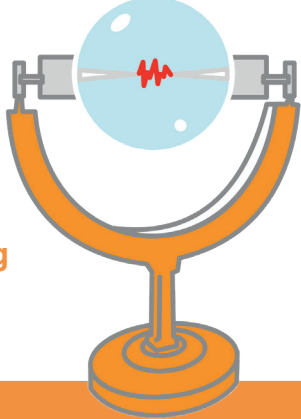
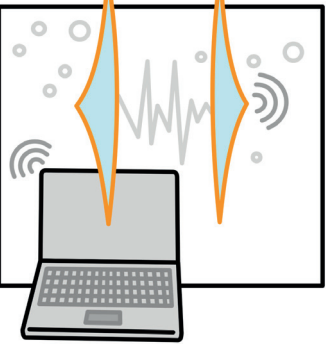
Ingekaderde foto, 2018
Fotoprint op C-papier, ingekaderd

Drakenskelet “Ruby”
Serpentodraco deevesi
UGDM, GUM, Collectie Zoölogie

(zonder titel)
Maily Beyrens (*1994, BE)

Mix Media, 2020
Variabel
Multimedia installatie, metaalbeslag, audio-materiaal, video, etc.

Toestel voor trekken van een kool- of plasmaboom
in gassen onder verminderde druk
GWET, GUM, Collectie Geschiedenis van de wetenschappen

Deze glazen bol bevat twee koperen vattingen met koolstofstaven waarbij de afstand tussen de koolspitsen kan worden geregeld door de bol rond zijn as te draaien. Links en rechts zijn er aansluitingen voorzien voor een elektriseermachine. Dit toestel demonstreert het trekken van een koolboom, een principe dat werd toegepast in zogenaamde boog- of koolspitslampen. De koolstaven werken als elektroden. Bij het aanleggen van een elektrische spanning tussen de koolstofstaven ontstaat er een stroom die tussen de staven zal doorslaan en een boog van heel intens wit licht veroorzaakt.

In dialoog met dit bijzondere apparaat zien we het werk van de jonge kunstenaar Maily Beyrens. Beyrens is een buitenbeentje. Haar leven is als het ware één groot kunstwerk. Ze maakt muziek, werkt met tekst, maakt performances, creëert geluiden en belevenissen. Daarnaast werkt ze sculpturaal – maar tekent ze evenzeer. Haar blik is nieuwsgierig. Ze verbindt wetenschap met spiritualiteit en probeert naar eigen zeggen licht in het donker te brengen. Beyrens ging op zoek naar een roze televisie scherm en liet zich voor haar installatie inspireren door de specifieke architectuur van het gebouw. Deze twee elementen zijn de sleutel tot het in-situ werk dat ze creëerde.

Deze 7 antieke chirurgische instrumenten uit de Gallo-Romeinse periode geven een directe inkijk in de toenmalige kennis – zowel de kennis van het menselijke lichaam, als kennis van de maatschappij (bijgeloof, structuren en rituelen...). Sommige voorwerpen lijken vertrouwd en zijn amper veranderd op 2000j tijd. Andere instrumenten zijn afstandelijk en bizar. Opmerkelijk is het relatief uitgebreid overzicht van de Romeinse doctoren – ze zagen het lichaam als een goed werkend apparaat met een sterke onderlinge verbondenheid. Een inzicht dat tijdens de Middeleeuwen, onder invloed van het Christelijke geloof, grotendeels wegviel.

Spelend met weten en niet weten – maar evenzeer werkend met angsten is het werk van Fišers Mīkēlis. Hij verzamelt mythologische materiaal, anekdotes, wetenschappelijke berichten, fake news en 'conspiracy theories' – gooit ze samen en creëert nieuwe realiteiten. In de tentoonstelling toont Fišers zijn houtsnede 'Speaker From the Third Planets Panhandle for Alms at the Two-Speed Civ. Summit' – een werk dat hij maakte voor de 2017 Biennale van Venetië. Het werk, onderdeel van een reeks, toont aliens van allerlei allooi. De 'lizardmen' en de 'greys' voeren operaties uit op yeti's, eenhoorns, baardmannen, zeemeerminnen en mensen. Het sterke wetenschappelijke karakter en de sterke lijnvoering geven het werk een documentair kantje – maar Fišers wil niet verklaren en verstaan, maar twijfel zaaien. Enkel door twijfel is de mens waarlijk zichzelf.

Speaker From the Third Planets Panhandle for Alms at the Two-Speed Civ. Summit'
Fišers Mīkēlis (*1970, LV)

Houtsnede in lakplaat, 2017
28,0 x 35,0 x 2,0 cm
Hout, zwarte lak, uitsneden, ingekaderd

Romeinse chirurgische instrumenten
GUM, Collectie Geschiedenis van de geneeskunde

CREDITS
Deze tentoonstelling werd gerealiseerd door
De Stad Harelbeke in samenwerking met Kunstenhuis VZW.

Met steun van de Vlaamse Overheid, Harlan Levey Projects en het GUM - Gents Universitair Museum.

SPECIAL THANKS
Dank aan Jasper Pollet, Lou Demeyere, Niké van Os, Bertine Benoit,
Dominiek Verscheide, Jean-Philippe Delberghe, Marjan Doom en alle kunstenaars.

De evolutie van de ploeg is immens – oorspronkelijk was de ploeg niet meer dan een gekromd stuk hout. Het object was in feite een hak-object. Hieruit evolueerde de trekploeg: een platte plank met een aantal verticale verlengstukken. De ploeg evolueerde in de late middeleeuwen tot een -voor ons- herkenbaar object. Deze ploeg dateert uit de 19e eeuw en is in Franse stijl uitgevoerd: een mengeling van giet- en slagwerk. Deze ploeg werd met twee personen bediend – één trekker én één iemand die op het platte stuk stond (als tegengewicht). In de podcast 'De Bourgondiërs' van Bart Van Loo wordt ingezoomd op de ploeg – en hoe een almaar efficiëntere landbouw gekoppeld werd aan een accuraat tijdsysteem (ontstaan van de mechanische klok): tijd om te werken, tijd om te bidden. Landbouw versus zinging.

Zingeving is wat de mens drijft. Wie zijn we en van waar komen we. Er is een reële link met vruchtbaarheid. De aarde cultiveren en zodoende méér gewassen produceren voor een almaar toenemende bevolking. De ploeg lijkt dual – het vergroot het vermogen van het land. Maar het ziet eruit als een wapentuig. We gebruiken het om de aarde open te rillen. De ploeg is verbonden met het werk D. GEN van Mathias Caesar. Zijn installatie is speciaal voor de tentoonstelling 404 - Page Not Found gecreëerd. Aan de basis ligt het concept van de dystopie (het eind van de wereld zoals we die kennen). Dit is sinds W.O.II een almaar populairder thema geworden in o.a. video games, films, boeken. ... Is dit een 'self fulfilling prophecy'? Caesar wil niet ontgoochelen of bang maken - maar een bewustzijn oproepen. Zijn installatie is interactief - via een QR code kan het geheel geactiveerd worden. Hightech versus de gietijzeren lowtech van de ploeg.

SCAN DE QR-CODE

'D-Gen'
Mathias Caesar (*1979, BE)

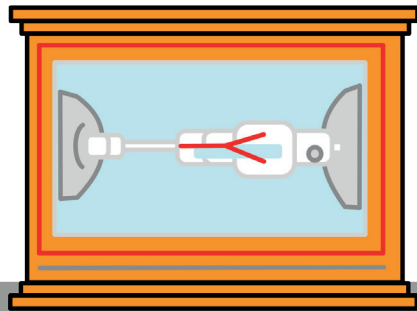
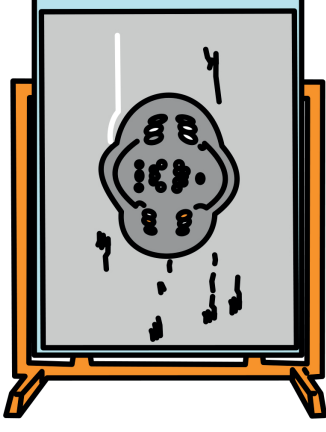
Mix Media, 2020
Variabel
Multimedia installatie, metaalbeslag, audio-materiaal, video, etc.

Metalen trekploeg - slagijzer
Privé collectie

'Reach Outside Eyes'
Amélie Bouvier (*1982, FR)

Sculptuur, 2017
68,0 x 39,0 x 14,5 cm
Inkt, zeefdruk op canvas, hout, glas
1/5

X-straal buis
GWET, GUM, Collectie Geschiedenis van de wetenschappen

In 1895 deed Wilhelm Conrad Röntgen een toevallige ontdekking tijdens zijn onderzoek naar stroomgeleiding door gassen bij een lage druk. Hij experimenteerde met een glazen buis waaraan aan de ene kant een gloeidraad en aan de andere kant een metalen plaatje bevestigd zat. Als hij de gloeidraad verhitte ontstond er een spanningsveld in de buis. Per toeval zag Röntgen bij één van zijn experimenten dat ook een steen naast de glazen buis oplichtte. Zelfs wanneer hij de steen vervolgens in een zwart papier had gewikkeld. Hij kon dit niet meteen verklaren, en durfde vermoeden dat hij een nieuw soort straling had ontdekt. Omdat hij niet wist wat de aard van deze straling was, noemde hij het X-straling.

De X-straal maakt iets wat normaal onzichtbaar is tastbaar. Het speelt met verwachting en visualisatie. Als object past het wonderwel bij het kunstwerk van Amélie Bouvier. Haar 'Reach Outside Eyes' (2017) speelt letterlijk met wat buiten het zichtbare blikveld ligt. Bouvier werkt met lichtgevoelige materialen die gezeefdrukt werden op een canvas drager. Niet de X-straling maar wel UV-straling zorgen uiteindelijk voor een evolutionair proces waarbij de kleuren van haar creatie afnemen en uiteindelijk finale oplossen.

Deze reeks tandheelkundige instrumenten toont verschillende voorbeelden van zogenaamde articulatoren en werden ingezet in de praktijklessen binnen de opleiding tot tandarts. Een articulator laat toe de bewegingen van het kaakgewricht na te bootsen. Dit is voor de tandarts en tandtechnicus van belang voor het vervaardigen van een prothese, kroon of brugwerk. Deze dienen immers zo vervaardigd te worden dat ze bij kauwen, slikken, spreken, ... perfect functioneren en geen hinder veroorzaken.

Deze objecten doen onmiddellijk denken aan instrumentaria uit science-fiction films of aan de horror-scène. Ze zijn scherp en precies. Ze sluiten perfect aan bij Jan Vandeplancke's Kin-Klop-Dag. Vandeplancke speelt met het concept 'op de kin kloppen' – er valt niets te 'bikken', niets te eten, maar ook niets te ontdekken. Zijn sculptuur is eveneens scherp en precies. De aangename houten materialiteit staat in schril contrast met het verchroomde metaal. De tand als wapen. De tand als twijfel. De tand des tijds – vaak als identifier van overledenen of als sleutel bij het ontcijferen van ouderde skeletten. Zowel Vandeplancke's werk als de tandheelkundige instrumentaria stralen iets eng uit. Alsof ze verbonden zijn met de dood. Een hierbij passende anecdotie schiet een grote opkomst van tandart bij de Franse en Britse bevolking ten tijde van de Napolitaanse oorlogen. Dit kwam voornamelijk door de grote import van suiker uit de overzeese gebieden. Tandheelkunde stond nog niet op punt en tandartsen vonden er niets beter op dan tanden van doden op te kopen en bij patiënten in te planten. Deze tanden zaten echter los en begonnen al na enkele weken te rotten in de monden van de dragers.

'Kin-Klop-Dag'
Jan Vandeplancke (*1997, BE)

Sculptuur, 2020
26,0 x 55,0 x 2,5 cm
Hout, aquarel, lijn, schuurpapier

Tandheelkundig instrumentarium
GWET, GUM, Collectie Geschiedenis van de wetenschappen

404 PAGE NOT FOUND

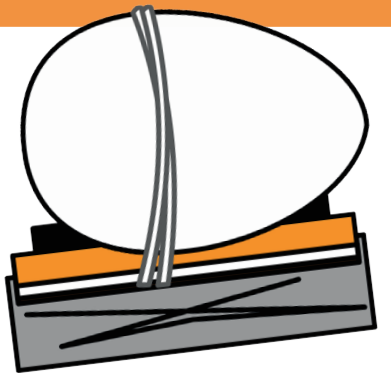
BELUISTER DE 404 PAGE NOT FOUND PODCAST

Een reeks wassen modellen die de ontwikkeling van het vogelembryo in het ei demonstreert. De vogelembryo is niet alleen een concreet voorbeeld van de ontwikkeling van een volledige diertklasse – de chordadiëren, maar schetst tevens een voornaam deel van de ontwikkeling van het leven op aarde. Hierbij zijn de vogelachtigen de finale uitlopers van de dinosauriërs – denk aan hoe het embryo van een kip dino-kenmerken vertoont (staart, klauwtjes, etc.). Op deze wijze zijn ook wij, als mens, verbonden met de oneindige evolutionaire kringloop.

Wat was er eerst? De kip of het ei? Deze grappige discussie is de basis van diverse filosofische problemen. De discussie raakt aan ons diepe verlangen – een ware zoektocht naar zingeving, maar ook naar onze oorsprong. Wie zijn we en van waar komen we? Kasper De Vos maakte een reuzenai. Is het voor een reuzenkeuken? Of voor een mensenbaby? Het is is niet uitgepoept... Maar het lijkt industrieel geproduceerd en wordt op een lichtkussentje voorbereid voor transport. Het ei lijkt door de COVID crisis relevanter dan ooit; nu ook de weide wereld leerde dat eieren (en meer bepaald eiwit) dragers zijn voor viraal onderzoek en de basis vormen voor vaccins.

'Egg Terror'
Kasper De Vos (*1988, BE)

Sculptuur, 2019
110,0 x 85,0 x 92,0 cm
Gips, metaal, hout, plastic,...

Ontwikkeling in het ei
UGDM, GUM, Collectie Zoölogie

'Caesar Millan'
Sharon Van Overmeiren (*1985, BE)

Keramik, 2019
140,0 x 61,0 x 87,0 cm
Rode en witte gebakken keramik

Hopi Katchina pop
(zuidwestelijk Pueblo, N. Amerika)
EVUG, GUM, Collectie Etnografie

Hopi katsina figuren (Hopi taal: katsinithu), ook wel bekend als kachina poppen, zijn figuren die meestal uit katoenwortel zijn gesneden. Ze dienen om jonge meisjes en nieuwe bruiden te instrueren over katsina's of katsinam, de onsterfelijke wezens die regen brengen. Deze wezens controleren aspecten van de natuurlijke wereld en de maatschappij en fungeren als boodschappers tussen de mens en de geestenwereld.

Bijna op dezelfde wijze werkt het oeuvre van Sharon Van Overmeiren. De kunstenaar werkt monumentaal en uitsluitend met keramik. Ze mixt herkenbare visuele elementen van populaire wetenschapskanalen zoals National Geographic met historische iconografieën, symbolen en geloofsmomenten. Ze creëert mythische figuren die angst inboezemen. Ze vertelt intuïtief een verhaal dat aansluit bij Afgoderie en Grotkunst. Voor 404 - Page Not Found presenteert Van Overmeiren 'Caesar Millan' – een sculptuur waarbij ze Christelijke symboliek verweeft met de bekende hondenfluisteraar van op TV.

Een cowboy symboliseert de idee van vrijheid - op ontdekking gaan. De cowboy heeft geen hoofd en is als dusdanig een metafoor voor de mens, altijd op zoek niet wetend waar hij/zij uit zal komen. Dit werk hoeft geen wetenschappelijke tegenhanger - daar het een sleutelprincipe van de tentoonstelling vertegenwoordigt.

(zonder titel)
Anne Wastyn (*1993, BE)

Zeefdruk, 2020
30,0 x 40,0 cm
4 kleuren zeefdruk cmyk op canson imagine papier 200 gr
Ingekaderd, Opname van 5

Dit is het enige object dat tegelijkertijd een wetenschapsobject én een kunstwerk is. De Cordier herwerkt op eigenzinnige wijze de zonnenschijf die in de jaren '70 van vorige eeuw meegestuurd werden met de Voyager I en II. Als dusdanig staat dit werk op zichzelf.

'Golden Sun Disk'
Louis De Cordier (*1978, BE)

Sculptuur, 2008
30,0 (diameter) x 0,8 cm
Gilded CNC milled brass plate, gold (100% gold), brass (95% copper & 5% zinc)

* Kunstenhuis biedt -tijdens de opening- een gratis biertje aan. Een tweede of derde biertje is te koop bij de suppoost voor 2EUR/stuk. Zolang de voorraad strekt.

In totaal vindt u 4 verschillende soorten terug: Mad Scientist, Bottled Oil Paint, Sour Science en 404 Page Not Found Beer. Speciaal gebrouwen voor deze tentoonstelling, met wetenschappelijke inzichten, veel liefde voor de kunst (van het brouwen) en enkel met natuurlijke ingrediënten.

Met dank aan Bère Brouwers en Brouwerij Alvinne.

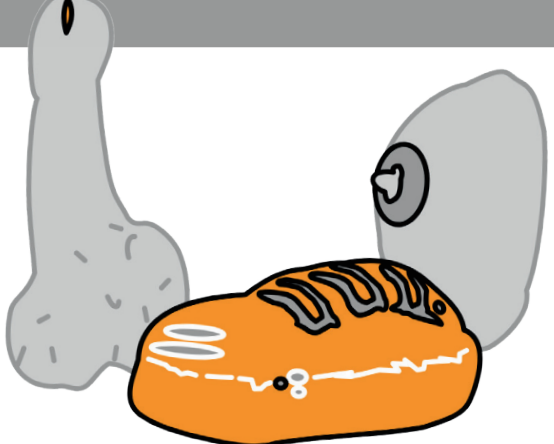
"Ex voto" betekent 'vanuit een gelofte'. Anatomische ex-voto's zijn menselijke lichaamsdelen vervaardigd in aardewerk, metaal, steen of hout, als wens of dank voor genezing. Mogelijk voerden priesters een behandelingsritueel uit in associatie met deze ex-voto's. Ziekte is de verstoring van de universele, goddelijke orde. Die moest worden hersteld. Daarom ook stonden ex-voto's opgesteld in het veilige tempeldomein der goden. Bij een te grote toevloed werden deze schenkingen in sacrale putten begraven.

De ex-voto's raken een uniek deel van ons collectieve verleden aan. Ze verbinden ons magisch denken met het geloof in de kracht van de natuur. Maar tegelijkertijd zijn ex-voto's onderdeel geworden van de 'nieuwe' geloofsdreigjes waarbij een aanvaardbare vorm van afgoderie onderdeel werd van het mysterie. Denk aan de wassen armpjes, beentjes en hoofdjes in het Christendom die gesmolten worden of als kaarsen aangestoken met het oog op verlichting of herstel (van wondes en pijn). De ex-voto's worden gelinkt aan de Chinese orakelbeentjes. Deze oude schildpadbeentjes werden in rituelen gebruikt en vertonen veelal gekaste tekeningen. Deze tekeningen zijn de voorlopers van het huidige Mandarijn - geschreven en gesproken in China. Jessie Yingying Gong bestudeert orakelbeentjes en haalt bepaalde tekeningen uit de context. Ze herwerkt waar nodig en transformeert ze in neon-sculpturen. Door hun kracht en vorm lijken ze, ook al zijn ze soms 4000 jaar oud, herkenbaar én leesbaar.

'New Semiotics C - Arts & Crafts'
Jessie Yingying Gong (*1990, CHN)

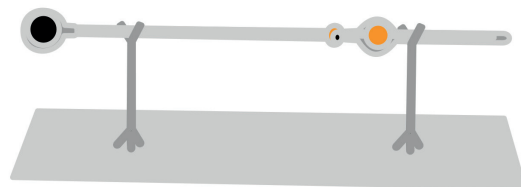
Neon sculptuur, 2018
Handgemaakt neonlicht, transformator, metaalwerk
1/10

Etruskische ex-voto's van een oog, oor, phallus en vrouwenborst (ca. 300-100 v.Chr.)
AMUG, GUM, Collectie Archeologie

'Monk'
Isabel Cavenecia (*1990, USA)

Video installatie, 2020
3 korte video's in loop (7min.)

Ongekend Instrument
GWET, GUM, Collectie Geschiedenis van de wetenschappen

De functie van dit, hoogstwaarschijnlijk, meetinstrument is een raadsel. Het behoort tot een unieke collectie binnen een collectie die van de objecten zonder erfgoed, verhaal of doel. Het is echter een illusie om te denken dat de functie-ontbreekt. De functie was er! Maar de context is verloren gegaan. In feite kijken we naar een object als ware het een taal die we niet langer kunnen lezen.

Dit sluit perfect aan bij het werk van Isabel Cavenecia. Deze Nederlands-Amerikaanse kunstenaar groeide op in diverse landen verspreid over de hele wereld. Ze lijkt niet één identiteit te hebben. Ze onderzoekt het menselijke. Hierbij maakt ze anonieme abstracte animaties waarbij mensen geslachtloos en artificieel ronddwalen in een computerwereld. Ook hier lijken doel en functie te ontbreken. Maar dat is ook hier niet zo. Doel en functie zijn ongekend. We kijken als het ware naar zaken die we niet begrijpen – en ons net daardoor aantrekken.

WE OFFER ONE BEER ON-THE-GO AND IT'S NOT CORONA*

